
FOLKETINGET



**Europaudvalget, Enerkipolitisk udvalg
EU-konsulenten**

Til: Udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Dato: 9. januar 2009

Grøn bog om et europæisk energinet

Set i lyset af EU's klima- og energipolitiske målsætninger om bl.a. vedvarende energi og reduktion af drivhusgasserne er det nødvendigt, at de europæiske energinetværk tilpasses. På den baggrund har Kommissionen den 13. november 2008 fremlagt en grøn bog om et europæisk energinet¹.

Grønbogen lægger op til en debat om, hvordan EU bedst kan fremme de nye energinet, der med et passende finansieringsgrundlag kan bidrage til målsætningerne, som bl.a. er fastsat i EU's anden strategiske redegørelse².

EU's anden strategiske energiredgørelse

Den anden strategiske energiredgørelse blev som grønbogen fremsat den 13. november 2008 og har som omdrejningspunkt "energisikkerhed og energisolidaritet". Med energiredgørelsen tager Kommissionen hul på arbejdet med at identificere de energipolitiske udfordringer for perioden 2020-2050. Af relevans i forhold til grønbogen udpeger Kommissionen følgende projekter i redegørelsen:

- en sammenkøblingsplan for Østersølandene
- en sydlig gaskorridor
- flydende naturgas
- en Middelhavsenergiring
- udvikling af nord-syd forbindelser mellem el- og gasnettene i Central- og Sydeuropa

¹ "Et europæisk energinet, der sikrer forsyningerne, bæredygtigheden og konkurrenceevnen", KOM(2008)782

² Grønbogen blev fremsat sammen med sin anden strategiske energiredgørelse KOM(2008)781

-udarbejdelse af en plan for et Nordsønet.

Med formålet om at fremme de europæiske energinet, fokuserer grønbogen på to centrale elementer. Dette er først og fremmest netpolitikken, herunder hvordan EU's energipolitiske mål opnås. For det andet spiller det eksisterende program for de transeuropæiske energinet en central rolle (TEN-E).

Netpolitikken der skal sikre forsyningssikkerhed

På nuværende tidspunkt er der et væsentligt behov for sammenkobling af net. Netpolitikken har således til formål at skabe bedre sammenhæng mellem de europæiske energinet, der i sidste ende skal øge forsyningssikkerheden i EU. I den forbindelse ventes den tredje energipakke³, der nu er under behandling, at bidrage til væsentlige forbedringer. Pakken ventes særligt at styrke samarbejdet mellem operatører og myndighederne. På trods af disse initiativer påpeger Kommissionen dog, at der stadig vil være et behov for yderligere indsats, hvis EU skal nå sine energipolitiske mål. Dette gælder særligt for gassektoren.

I skabelsen af bedre sammenhæng fremfører Kommissionen følgende konkrete områder:

- Samarbejde mellem de europæiske net af transmissionsoperatører og Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder kan spille en væsentlig rolle i skabelsen af en større sammenhæng i energinettet.
- Bedre sammenhæng gennem regionale net. Særligt Østersøregionen, Middelhavsområdet og Sydøsteuropa som bør ifølge grønbogen prioriteres.
- En strategi for planlægningen af europæiske netprojekter, Kommissionen lægger op til, at godkendelsesprocedurerne for disse projekter forenkles.

Det Transeuropæiske energinet (TEN-E)

Det transeuropæiske energinet (TEN-E) er på nuværende tidspunkt et af EU's vigtigste instrumenter for udviklingen af de europæiske energinet⁴.

³ 19 september 2007

⁴ Oprettelsen og udviklingen af transeuropæiske net, bl.a. på energiområdet, er omhandlet i artikel 154 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. I EF-traktatens artikel 155 og 156 fastsættes det, at der skal

Retningslinjerne for programmet blev oprindeligt etableret i 1996 og blev i flere omgange revideret. De nuværende retningslinjer er dog aldrig blevet afstemt i forhold til de energipolitiske formål, som EU står over for i dag. Dermed lægger Kommissionen op til en drøftelse om, hvorvidt det eksisterende instrument TEN-E skal revideres.

Således foreslår Kommissionen en række nye retningslinjer, der skal være med til at tilpasse TEN-E til EU's energipolitiske behov. Kommissionen foreslår bl.a. at målene for TEN-E skal baseres på bl.a. 20-20-20-målene, samt at anvendelsesområdet vil omfatte hele energitransportnettet. Endvidere lægger Kommissionen op til, at planlægningen af TEN-E skal være markedsorienteret, samt at man koncentrerer sig om et begrænset antal strategiske projekter. Kommissionen lægger desuden op til øget koordination mellem medlemslandene, hvor der i særlige tilfælde kan udnævnes en europæisk koordinator.

En anden mulighed for at styrke TEN-E kan ifølge Kommissionen være, at se på mulighederne, hvordan støtte til finansiering af TEN-E kan mobiliseres. Hertil kommer ligeledes spørgsmålet om i hvilken omfang, der er et behov for at andre EU-finansieringsinstrumenter kommer i spil. Her henviser grønbogen til midler fra f.eks. Det Europæiske Naboskabs- og Partnerskabsinstrument samt koordineringen mellem TEN-E og Den Europæiske Investeringsbank. Desuden bør der tilstræbes en bedre sammenhæng med andre initiativer, herunder mulighederne i forhold til forskning samt tredjelande.

På længere sigt bør det, ifølge Kommissionen, overvejes, hvordan det nuværende TEN-E-program kan afløses af et nyt instrument, EU-instrumentet for energiforsyningsikkerhed og infrastruktur. Dette instrument skal skabe bedre sammenhæng mellem instrumenter internt i EU samt projekter uden for EU. Det nye instrument har som overordnede mål at gennemføre det indre energimarked samt at sikre, at EU's mål for vedvarende energi kan nås.

Spørgsmål til drøftelse

For at måle temperaturen omkring planerne for etablering af et nyt energinet, indkalder Kommissionen reaktioner, der kan struktureres på grundlag af spørgsmål om netpolitikken samt TEN-E:

Netpolitikken:

Spørgsmål 1: Hvad er de største hindringer for udviklingen af et europæisk el- og gasnet? I hvor vid

opstilles retningslinjer, omfattende mål og prioriteter samt hovedlinjerne i aktionerne.

udstrækning kan problemerne løses på nationalt/regionalt plan, og hvornår bør EU gribe ind?

Spørgsmål 2: Under hvilke omstændigheder er det rimeligt, at EU griber ind i de globale tvister om planlægning af energiinfrastruktur? Hvad bør EU gøre under disse omstændigheder?

Spørgsmål 3: Er der behov for en mere målrettet og struktureret strategi for forskning og demonstration vedrørende europæiske net? Hvordan bør en sådan strategi se ud?

Spørgsmål 4: Hvad er EU's vigtigste rolle i forbindelse med udviklingen af nettet?

Spørgsmål 5: Bør EU være mere involveret i fremme af infrastrukturprojekter i tredjelande? I givet fald, hvilke?

TEN-E:

Spørgsmål 6: Hvilket form for støtte bør EU yde til dem, der udvikler nye energinet, for at de begrænsede ressourcer får størst mulig effekt? Er den fremgangsmåde, der følges med TEN-E stadig relevant? Hvordan kan EU medvirke til at forbedre investeringsvilkårene?

Spørgsmål 7: Hvordan kan EU i forbindelse med den foreslåede revision af retningslinjerne for TEN-E gøre TEN-E mere målrettet, effektiv og virkningsfuld inden for de eksisterende budgetrammer?

Spørgsmål 8: Bør TEN-E udvides til at omfatte olieinfrastruktur? Bør programmet også udvides til at omfatte nye net til CO₂, biogas eller andre net?

Spørgsmål 9: Hvilke nye prioriterede projekter bør EU støtte?

Spørgsmål 10: Vil det give TEN-E og EU's indsats på energiområdet større gennemslagskraft og synliggøre indsatsen bedre, hvis programmet omdannes til et

operationelt instrument for forsyningsikkerhed- og solidaritet.

Spørgsmål 11: Hvilke tiltag ud over dem, der er nævnt i grønbogen, kan bidrage til at sikre EU en bæredygtig infrastruktur?

Fristen for bemærkninger til grønbogen er den 31. marts 2009. Kommissionen ventes efter høringen at overveje forslag eller initiativer i forhold til udviklingen af et nyt energinet.

Med venlig hilsen,

Pytrik Dieuwke Oosterhof (3632)